

Philip Kerr

De hand van God

*Coach Scott Manson staat met zijn team voor
een nieuwe uitdaging: levend terug in Londen komen*

ISBN 978-90-225-7224-5
ISBN 978-94-023-0482-4 (e-book)
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Hand of God*
Oorspronkelijke uitgever: Head of Zeus Ltd
Vertaling: Jan Pott
Omslagontwerp: Wouter van der Struijs | Twizter.nl
Omslagbeeld: © Jon Kennedy
Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2015 ThynKER Ltd
Nederlandstalige uitgave © 2016 Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit boek is voor Adam en John Thynne

‘Een klein beetje met het hoofd van Maradona en een klein beetje met de hand van God.’

– Diego Maradona over zijn eerste goal tegen Engeland tijdens het WK van 1986

Proloog

Vergeet de *Special One*; volgens de sportpers ben ik de *Lucky One*.

Na de (nogal ongelukkige) dood van João Zarco had ik het geluk dat ik de baan als interim-manager van London City in de schoot geworpen kreeg, en ik had nog meer geluk, omdat het me lukte de baan te houden tot het einde van het seizoen 2013-2014. Men vond dat City geluk had dat de club als vierde was geëindigd in de Premier League. Men vond ook dat we met geluk de finale van de Capital One Cup hadden gehaald en de halve finale van de FA Cup. Die hadden we allebei verloren.

Persoonlijk vond ik dat we bepaald ongelukkig waren geweest omdat we helemaal niets hadden gewonnen, maar *The Times* dacht daar anders over:

In aanmerking genomen wat er het afgelopen half jaar allemaal is gebeurd op Silvertown Dock – een charismatische manager vermoord, de carrière van een getalenteerde keeper in de knop gebroken, een nog lopend onderzoek in het zogenaamde ‘brandstofschandaal’ (gratis benzine voor voetballers) – mag City van geluk spreken dat ze zoveel hebben bereikt als ze hebben bereikt. Veel van die voorspoed heeft de club te danken aan het harde werk en de volharding van Scott Manson, de manager, wiens overdreven en breedsprakige lofprijzing van zijn voorganger zich als een virus over internet verspreidde en de Spectator verleidde hem te vergelijken met niemand minder dan Marcus Antonius. Als José Mourinho de Special One is, dan is Scott Manson zeker de Clever One. En misschien ook wel de Lucky One.

Ik heb mezelf nooit beschouwd als iemand die veel geluk had, al helemaal niet toen ik achttien maanden in de lik zat in Wandsworth voor een misdrijf dat ik niet had begaan.

En als voetballer heb ik me maar aan één enkele vorm van bijgeloof schuldig gemaakt: ik schoot de bal altijd zo hard als ik kon als ik een penalty moest nemen.

Heel in het algemeen weet ik niet of de huidige generatie voetballers bijgeloviger is dan mijn generatie, maar als je moet afgaan op hun tweets en alles wat ze op Facebook zetten tijdens het wk in Brazilië, hechten de jongens die vandaag de dag het spelletje spelen evenveel waarde aan geluk als een conferentie van medicijnmannen in Las Vegas. Omdat maar heel weinig van hen ooit naar een kerk, moskee of sjoel gaan, is het misschien niet zo verwonderlijk dat het bijgeloof zo welig onder hen tiert. Eigenlijk is bijgeloof misschien wel de enige vorm van religie die deze vaak onnozele zielen aankunnen. Als manager heb ik mijn best gedaan om bijgeloof onder mijn spelers voorzichtig te ontmoedigen, maar het is bij voorbaat een verloren strijd. Of het nu om een pietepouterig ritueel gaat, vlak voor een wedstrijd en altijd op een ongelegen moment, een rugnummer dat geluk brengt, een ongeschoren kin of een goddelijk T-shirt met de kop van de hertog van Edinburgh – dat is geen grap –, bijgeloof maakt evenzeer deel uit van het moderne voetbal als gokken, compressieshirts en kinesiotape.

Hoewel geloof in het voetbal een grote rol speelt, is er een grens. Sommige geloofsuitingen gaan veel verder dan even kloppen op ongeverfd hout, en horen thuis in het rijk van dwalingen en waanzin. Ik denk wel eens dat de enigen in het voetbal die met beide benen op de grond staan, de klootzakken zijn die ernaar kijken. Helaas denken die domme klootzakken die ernaar kijken zo langzamerhand hetzelfde.

Neem Iñárritu, onze uitzonderlijk getalenteerde jonge halfspeler die op het moment voor Mexico speelt in groep A. Volgens de tweets die hij zijn tweehonderdduizend volgers stuurt, geeft God hem in hoe hij moet scoren. Maar als niets meer helpt, koopt hij een bosje goudsbloemen en een paar suikerklontjes en steekt hij een kaars aan die hij voor een popje zet, een geraamte in een groene jurk. O ja, volstrekt duidelijk dat dat werkt.

En dan heb je Ayrton Taylor die op het moment met Engeland in Belo Horizonte is. Kennelijk was de ware reden waarom hij zijn mid-denvoetsbeentje brak in de wedstrijd tegen Uruguay, dat hij vergeten was om zijn zilveren bulldog in zijn tas te stoppen en dat hij niet tot

Sint Luigi Scrosoppi had gebeden – de beschermheilige van de voetballers – met zijn Nike Hypervenoms in zijn handen, zoals hij normaal altijd doet. Echt, het kwam niet door die vuile rotzak die overduidelijk op zijn voet stampte.

Bekim Develi, onze Russische halfspeler, die ook in Brazilië is, zegt op Facebook dat hij een gelukspen heeft die hij overal mee naartoe neemt. Toen hij werd geïnterviewd door Jim White van de *Daily Telegraph*, had hij het ook over zijn net geboren zoontje Peter, en bekende hij dat hij zijn vriendin Alex verboden had om Peter de eerste veertig dagen te laten zien aan vreemden omdat ze moesten ‘wachten op het indalen van de ziel van het kind’ en ervoor moesten waken dat het kind zich niet de ziel van iemand anders of diens energie eigen zou maken.

Alsof dat allemaal nog niet lachwekkend genoeg was, vertelde John Ayensu, een van de Afrikanen van City, een Braziliaanse radioverslaggever dat hij alleen goed kon spelen als hij een klein stukje luipaardvel in zijn onderbroek stopte, een onverstandige bekentenis die een golf van protest veroorzaakte van de kant van het WNF en activisten voor dierenrechten.

In datzelfde interview kondigde Ayensu aan dat hij van plan was City in de zomer te verlaten, nieuws waarop ik in Londen bepaald niet zat te wachten. Evenmin als op wat onze Duitse spits Christoph Bündchen overkwam, van wie foto’s verschenen op Instagram, gemaakt in een sauna en bar voor homo’s in de Braziliaanse stad Fortaleza. Christoph is officieel nog niet uit de kast gekomen en beweerde dat hij per ongeluk naar de Dragon Health Club was gegaan, maar op Twitter weten ze vanzelfsprekend wel beter. De kranten – die kutkrant van een *Guardian* voorop natuurlijk – doen wanhopig hun best om een voetballer te vinden die nog tijdens zijn actieve loopbaan uit de kast komt (ik denk dat het heel verstandig was dat Thomas Hitzlsperger heeft gewacht tot zijn carrière voorbij was), en dat maakt de druk op die arme Christoph bijna ondraaglijk.

Ondertussen heeft Juan Luis Dominguin, een van de twee Spaanse voetballers die voor City spelen, me net via e-mail een foto gestuurd van Xavier Pepe, onze eerste centrale verdediger, die na de wedstrijd Spanje-Chili in een restaurant in Rio zit te eten met een paar van de

sjeiks die eigenaar zijn van Manchester City. Gezien het feit dat die lui rijker zijn dan God – en zeker rijker dan onze huidige eigenaar Viktor Sokolnikov – is dat ook een bron van zorgen. Er gaat zoveel geld om in het voetbal tegenwoordig, dat spelers graag eens hun hoofd omdraaien om een andere kant op te kijken. Als het juiste bedrag op een contract staat, is er niet één wiens hoofd niet net zo soepel op zijn nek draait als dat van Linda Blair in *The Exorcist*.

Zoals ik al zei, ik ben geen bijgelovig man, maar toen ik in januari die foto's in de krant zag van een bliksemflits die insloeg in de hand van het beroemde beeld van Christus de Verlosser dat hoog boven Rio de Janeiro uittorent, had ik moeten weten dat we in Brazilië konden rekenen op een aantal regelrechte rampen. Niet lang na die blikseminslag waren er natuurlijk de rellen in de straten van São Paulo, toen demonstraties tegen de enorme hoeveelheid geld die het land uitgaf aan het wereldkampioenschap op een gewelddadige manier uit de hand liepen. Auto's werden in brand gestoken, winkels geplunderd. Ramen van banken ingeslagen en een aantal mensen werd doodgeschoten. Ik kan het de Brazilianen niet echt kwalijk nemen. Veertien miljard dollar uitgeven (volgens de schatting van Bloomberg) om de wereldkampioenschappen in huis te halen, terwijl Rio de Janeiro het moet doen zonder deugdlijk rioolsysteem, is ongelooflijk. Maar net als mijn voorganger João Zarco ben ik nooit een fan geweest van de wereldkampioenschappen, en dat niet alleen vanwege de omkoperij en de corruptie en de achterkamertjespolitiek en die kuthommel van een Blatter – om nog maar te zwijgen van de hand van God in 1986. Ik kan er niets aan doen, maar ik vind dat de kleine man die werd uitgeroepen tot speler van het toernooi tijdens het wk dat door Argentinië werd gewonnen een bedrieger was, en dat alleen het feit dat hij werd genomineerd al genoeg zegt over het lievelingstoernooi van de FIFA.

Als je het mij vraagt, is er maar één reden om wél van het wk te houden, en dat is dat de Verenigde Staten zo slecht zijn in voetbal dat het wk zo ongeveer de enige gelegenheid is waarbij een land als Ghana of Portugal de vloer met hen aanveegt. Maar voor het overige heb ik een bloedhekel aan alles wat met wereldkampioenschappen te maken heeft.

Ik heb er een hekel aan, omdat het voetbal meestal niet om aan te

zien is, omdat de scheidsrechters waardeloos zijn, en omdat wat er gezongen wordt nog veel erger is. Vanwege die klotemascottes (Fuleco het Gordeldier, de officiële mascotte van het WK 2014 van de FIFA, is een samentrekking van de woorden ‘futebol’ en ‘ecologia’ – jezus!), vanwege al die schwalbekunstenaars uit Argentinië en Paraguay en, ja, ook uit Brazilië. Vanwege de Engelse hype – ‘dit keer kunnen we het!’ – en vanwege al die klojo’s die helemaal niets van voetbal weten, maar naar wie je moet luisteren omdat ze plotseling lopen te wauwelen over het spel. Ik heb vooral een bloedhekel aan al die politici die aan boord van de elftalbus klimmen, en nu ineens met een sjaal beginnen te zwaaien terwijl ze hun gebruikelijke lulkoek uitslaan.

Maar ik heb, net als alle andere managers in de Premier League, vooral een hekel aan het WK omdat het allemaal altijd zo verkeerd uitkomt. Zo ongeveer op het moment dat de nationale competitie op 17 mei was afgelopen, en na een vakantie van minder dan twee weken, moesten de spelers die waren geselecteerd voor nationale elftallen zich melden voor de reis naar Brazilië. Met het spelen van de openingswedstrijd op 12 juni biedt de geldmachine van de FIFA de spelers geen enkele kans om te herstellen van de stress en de inspanningen van een heel seizoen Premier League, maar wel gelegenheid te over om een fikse blessure op te lopen.

Ayrton Taylor leek op zijn minst twee maanden niet te kunnen spelen en zou vrijwel zeker de eerste wedstrijd van City in het nieuwe seizoen, tegen Everton op 16 augustus, moeten missen. En wat nog erger was, hij zou de wedstrijd tegen Olympiakos in de voorronde van de Champions League de komende week in Athene moeten missen. En dat konden we net niet gebruiken, nu onze andere spits in het middelpunt van de belangstelling stond vanwege de speculaties omtrent zijn ware seksuele geaardheid.

Op zulke momenten zou ik willen dat ik meer Zweden en Schotten in mijn elftal had, domweg omdat Zweden en Schotland zich geen van beide hebben gekwalificeerd voor het WK 2014.

En ik weet eigenlijk niet wat erger is: me zorgen maken over de ‘lichte verrekking van de dijbeenspier’ waarmee Bekim Develi uitviel in de wedstrijd van Rusland tegen Zuid-Korea in groep H, of me zorgen maken over het feit dat de coach van de Russen Fabio Capello hem

tegen België liet spelen, voordat hij goed de kans had gekregen van die verrekking te herstellen. Begrijpt u? Je maakt je zorgen als ze niet spelen en je maakt je zorgen als ze spelen.

En alsof dat allemaal nog niet erg genoeg is, heb ik te maken met een clubeigenaar met diepe zakken, zakken die dieper zijn dan de goudmijnen in Zuid-Afrika. Een clubeigenaar die op het moment door Rio struint op zoek naar ‘versterking voor het team’, en die vast en zeker iemand koopt die we niet echt nodig hebben en die niet half zo goed is als alle commentatoren en bellers van kletsprogramma’s op de radio verkondigen. Iedere avond skypet Viktor Sokolnikov me om mijn mening te vragen over een of andere Bosnische nitwit, van wie ik nog nooit heb gehoord, of over het nieuwste Afrikaanse wonderkind, dat door de BBC is gebombardeerd tot de nieuwe Pelé, dus moet het wel waar zijn.

Dat wonderkind heet Prometheus Adenuga. Hij speelt voor Nigeria. Ik heb net een compilatie bekeken die door *Match of the Day* is gemaakt, met zijn goals en vaardigheden, begeleid door Robbie Williams die op de achtergrond ‘Let Me Entertain You’ brult. Wat nog maar weer eens onderstreept wat ik altijd al heb gedacht: de BBC weet de ballen van voetbal. Voetbal heeft niets te maken met entertainment. Als je entertainment wilt, moet je naar een concert gaan met Liza Minelli die van het podium dondert. Voetbal is iets anders. Luister, als je tot het uiterste gaat om een wedstrijd te winnen, interesseert het je geen flikker of het publiek wel of niet wordt vermaakt. Daar is voetbal veel te serieus voor. Het is alleen maar interessant als er iets op het spel staat. Kijk maar eens naar een vriendschappelijke wedstrijd van het Engelse elftal, dan praten we daarna verder. En nu ik eraan denk, dat is ook de reden waarom Amerikaanse sporten waardeloos zijn. Omdat ze van een laagje suiker zijn voorzien om ze aantrekkelijker te maken voor de tv-kijkers. Allemaal gelul. Voetbal is alleen entertainment als het ergens om gaat. En, eerlijk, het gaat alleen ergens om als dat het enige is waar het om gaat.

Al zijn ze nu ook weer niet zo heel eerlijk met voetballen in Nigeria. Prometheus is net achttien, maar gezien de reputatie van Nigeria op het gebied van sjoemelen met leeftijden kan hij net zo goed een aantal jaren ouder zijn. Vorig jaar, en het jaar daarvoor, speelde hij in het Nigeriaanse elftal dat de wereldbeker voor teams onder zeventien won.

Nigeria heeft die beker al vier keer op rij gewonnen, maar alleen door een heleboel spelers op te stellen die veel ouder zijn dan zeventien. Volgens een groot aantal bloggers op een paar van de populairste websites van Nigeria, is Prometheus eigenlijk drieëntwintig. De leeftijdsverschillen lopen bij sommige Afrikaanse spelers in de Premier League nog veel verder op. Volgens diezelfde bronnen zou Aaron Abimbole, die nu voor Newcastle United speelt, zeven jaar ouder zijn dan de achtentwintig die in zijn paspoort staat. En Ken Okri, die voor ons speelde tot we hem eind juli verkochten aan Sunderland, zou best wel eens de veertig gepasseerd kunnen zijn. Dat alles verklaart in ieder geval wel waarom sommige van die Afrikaanse voetballers niet zo heel duurzaam zijn. Of minder uithoudingsvermogen hebben. En waarom ze zo vaak verkocht worden. Niemand wil ze onder zijn hoede hebben op het moment dat de muziek ophoudt met spelen.

Dat is ook een reden waarom ik nooit coach van het Engelse elftal zal worden. De FA wil geen mensen – zelfs geen mensen zoals ik, die half zwart zijn – die gaan zeggen dat het Afrikaanse voetbal wordt gerund door een stelletje leugenachtige bedriegers.

Maar wat het journaal dat momenteel in Brazilië op zoek is naar mooie verhalen bezighoudt, is niet de leeftijd van Prometheus, die voor AS Monaco speelt, maar de hyena die hij in zijn appartement in Monte Carlo als huisdier houdt. Volgens de *Daily Mail* had het beest buizen in de badkamer doorgeknaagd, waardoor het hele complex onder water kwam te staan, met tienduizenden euro's schade als gevolg. Vergeleken met een hyena als huisdier zijn de Bentley Continental in camouflagekleuren van Mario Balotelli en het twaalf meter hoge aquarium van Thierry Henry zo buitenissig nog niet.

Soms denk ik weleens dat de tijd rijp is voor een nieuwe Andrew Wainstein die een spel start dat Fantasy Football Madness heet, waarin de deelnemers een denkbeeldig team van echt bestaande voetballers samenstellen, waarmee ze vervolgens punten scoren op basis van de prijs van de huizen en auto's van die spelers, en hoe vaak ze een plek veroveren in de tabloids, met bonuspunten voor belachelijke vrouwen, krankzinnige huisdieren, overdadige sprookjeshuwelijken, idiote namen voor kinderen, spelfouten in tattoos, wufte kapsels en nummertjes buiten de deur.

Ik heb natuurlijk het boek van Ferguson gekocht toen het uitkwam, en ik moest lachen toen ik las wat hij van David Beckham vond. Fergie zegt dat hij die beruchte voetbalschoen naar Beckham schopte toen zijn nummer zeven weigerde een petje af te zetten op het trainingscomplex van de club in Carrington, omdat hij zijn nieuwe kapsel pas aan de pers wilde laten zien op de dag van de wedstrijd. Ik moet zeggen dat ik me heel goed kan verplaatsen in Fergies standpunt. Voetballers moeten zich er altijd van bewust zijn dat alles afhangt van de supporters die meehelpen hun salaris te betalen. Ze moeten eens wat vaker stilstaan bij hoe het is om in een rijtjeshuis te wonen. Ik heb onze spelers al verboden om naar het trainingscomplex Hangman's Wood te komen met helikopters, en ik doe mijn best om dat ook te bereiken als het om auto's gaat die meer kosten dan een gemiddeld huis. Op het moment dat ik dit schrijf, is dat 242.000 pond. Dat lijkt misschien niet zo'n geweldige beperking, tot je bedenkt dat de duurste uitvoering van een Lamborghini Veneno een duizelingwekkende 2.400.000 pond moet kosten. Dat is bijna wisselgeld voor voetballers die vijftien miljoen per jaar incasseren. Het idee voor een prijsplafond voor auto's kwam bij me op de laatste keer dat ik een kijkje nam op de parkeerplaats en twee Aston Martin One-77's en een Pagani Zonda Roadster zag, die meer dan een miljoen kosten.

Begrijp me goed, voetbal is business en voetballers voetballen om geld te verdienen en van hun rijkdom te genieten. Voor mij is het geen probleem dat spelers driehonderdduizend per week verdienen. De meesten werken er keihard voor, en bovendien is die tijd van topsalarissen heel snel weer voorbij en zijn er maar een paar die zoveel verdienen. Ik vind het gewoon jammer dat ik destijds niet zoveel poen kreeg toen ik zelf speelde. Maar omdat voetbal business is, horen de mensen die in die bedrijfstak werken zich te bekommeren om de public relations. Kijk per slot van rekening maar eens naar de bankiers, die vandaag de dag door vrijwel iedereen als hebzuchtige paria's worden beschouwd. Het gaat allemaal om beeldvorming en ik zit er absoluut niet op te wachten dat de supporters op de barricaden klimmen om te protesteren tegen de ongelijke verdeling van rijkdom tussen hen en professionele voetballers. Ik heb daarom een spreker uitgenodigd van het London Centre for Ethical Business Cultures, een organisatie die ethi-

sche bedrijfsvoering wil bevorderen, om onze spelers te onderhouden over wat hij ‘de wijsheid van onopvallende consumptie’ noemt. Dat is eigenlijk gewoon een andere manier om te zeggen: koop geen Lamborghini Veneno. Ik doe dat allemaal omdat het beschermen van de spelers in mijn elftal tegen ongewenste publiciteit steeds belangrijker wordt om ze maximaal te laten presteren op het veld, en dat is wat ik wil. Ik hou van mijn spelers alsof ze mijn familie zijn. Echt. Zo praat ik in ieder geval met ze, hoewel ik heel vaak alleen maar luister. Dat hebben de meesten nodig: iemand die begrijpt wat ze proberen te zeggen, al moet ik toegeven dat dat niet altijd heel eenvoudig is. Natuurlijk, iets veranderen aan de manier waarop voetballers met hun rijkdom en roem omgaan, is ook niet gemakkelijk. Ik denk dat jonge mensen leren zich verantwoordelijk te gedragen minstens zo moeilijk is als het uitroeien van bijgeloof. Maar er moet iets veranderen, en heel snel ook, anders vervreemdt het spelletje van de gewone man – als dat al niet is gebeurd.

U kent de term ‘totaalvoetbal’. Nou, misschien moet je dit ‘totaalmanagement’ noemen. Heel vaak moet je ophouden tegen spelers te praten over voetbal en over andere dingen gaan praten. En soms komt het erop neer dat je doorsnee jongens moet leren zich te gedragen als bevoorrechte jongens. In mijn werk heb ik geleerd als psycholoog op te treden, als levensloopcoach, als komiek, als schouder om op te huiltelen, als priester, als vriend, als vader, en, soms, als detective.